

առնելով զանոնք, ու կստիպեմք քողով
դիրքերը:

Օտար պետութիւններու ներկայա-
ցուցիչները հաւատացուցին կուռնե-
րուն քէ՛ եքէ հեռանաւ քաղաքէն ի-
րենք կերպշխարքեն ժողովուրդի ա-
պահովութիւնը. հակառակ պարագային՝
կատարածը անխուսափելի է . . . :

Ինչպէս յաճախ, մանաւանդ պայ-
քարի նախնական այդ շրջանին, մե-
քիները, հաւատ ընծայեցին անոնց
խօսքերուն եւ գիշեր մը քողուցին քա-
ղաքը: Հագարէ աւելի երիտասարդներ
սպաստանեցան վարագայ սարը:

Հոն է ահա, որ օտար ներկայա-
ցուցիչներու խոստումներու նկատմամբ
յոռտոտներ երեսն եկան, որոնց մեծ
մասը կը կազմէին անոնք, որոնց ըն-
տանիքները մնացած էին անպաշտպան:
Առնիք յայտնեցին քէ պիտի վերադառ-
նան քաղաք: 200-է աւելի երիտասարդ-
ներ գաղտնօրէն մտան քաղաք, մնա-
ցողներէն 83 հոգի, Պետոյի հետ որո-
շեցին Գարահիսար լեռան մարայէն
հոյ անցնիլ, իսկ ուժերու մնացեալ մեծ
մասը ուղղեցաւ դէպի Սալմաստ Ա-

ւետիսեանի եւ Մարտիկեանի առաջ-
նորդութեամբ:

Կառավարութիւնը նախապէս գի-
տէր ի հարկէ, որ միակ մարման ըմ-
բոստներու՝ Պարսկաստանն է: Նա
փութներով բռնել տաւ յիշեալ մար-
մաները, եւ անխուսափելի տեղի ու-
նեցաւ . . . :

Աղբակի Բարդուղիմէոս վանքին առ-
ջեւ փռած դաշտին մէջ, կեանքի եւ
մահուան զարհուրելի կռիւներու մէջ
ինկան 800 երիտասարդներ իրենց ա-
ռաջնորդ Աւետիսեանի եւ Մարտիկի
հետ, իսկ Գարահիսար լեռան վրայ
ինկաւ Պետոն իր մարտիկներով:

Սակայն Հայ Յեղ. Դաշնակցութիւ-
նը անպատիժ չը քողուց այս նախնի-
րի դերակատարները:

Մէկ տարի յետոյ Շէրիֆ Բեգի
ցեղախումբը կատաղի յարձակում կը-
րեց համասօրի մէջ ու ջարդեցաւ: Ա-
պա կազմակերպեցաւ Բանկ Օտտօմա-
նի ուժային ցոյցը - այդ քառմէն էր
հայ ժողովրդի եւ ցասումը յեղափո-
խականներու:

Վ. Փ.

ԹԵՐԹԵՐՈՒ ՏԱՐԵԴԱՐՁՆԵՐ

Հայ հասարակութեան անժամօք չէ
հայ քերթի հրատարակութեան եւ մա-
նաւանդ « տեւական»-ը հրատարակու-
թեան հետ կապած տաժանելի դժարու-
թիւնները: Հայ խմբագիրը՝ քերեսն դա-
տապարտուած կիսաքաղց ապրելու, մոլե-
ռանդ կորստով ու յամառութեամբ կը
շարունակէ իւր քերթի հրատարակու-
թիւնը:

Գաղութահայութեան ցեղային դիմա-
գծի պահպանութեան, հայեցի դաստիա-
րակութեան, աւանդական բարոյական ու
գիւր պահպանման եւ մանաւանդ ապա-
գայի կենսատու յոյսերուն կապած պա-

հելու մէջ հայ տարագիր քերթերը ա-
մենախոշոր դերն ունին կատարելիք ու
սյդ պատուար դերը, սակաւ բացառու-
թեամբ, անոնք կը կատարեն, հակառակ
այդ քերթերուն մէջ նկատուած քերու-
թիւններուն:

Հայ քերթը ապրեցաւ դժնդակ պայ-
մաններուն մէջ, ապրեցաւ տարագիր
ժողովուրդին հետ ամոր հոգեկան ցա-
ւերը, անոր տառապանքներն ու, ընդ-
հանուր առմամբ, մնաց իր կոչման
բարձրութեան վրա: Երբեմն, իրբեւ ծը-
նունդ մեր անբնական պայմաններու, ան
ունեցաւ յախուռն պոքրկումներ ու